

יצחק שדה

או ג'ורג' פאטון

רומל הגנרל היחידי של הוורמאכט הנאצי שזכה באהדת אויביו, היה קצין לאיזכור. הוא התאבד אחרי שנתגלה שהיה מעורב בניסיון הפיכה של קבוצת גנרלים ימניים-שמרניים נגד היטלר. משמאל: דדו אלעזר, חיים בר-לב, משה דיין ואריק שרון, בתימרון צה"ל.

מאחורי אורי אבנרי

אני זוכר היטב מתי ראיתי, בפעם הראשונה בחיי, קצין מיקצועי ישראלי. זה היה באפריל 1948, חודש לפני לידת המדינה, והי מונח „ישראלי“ עוד לא היה קיים. עמדנו לצאת לקרב הראשון שלנו. הסתדרנו במיסדר יציאה, העמדנו פני גיבורים, והרגשנו מועקת פחד בקיבה. הקשבנו לדברי מפקדינו, שהסבירו לנו את משמעות הפעולה שאליה עמדנו לצאת (זאת היתה פעולת נחשון, לפתיחת הדרך לירושלים). חטיבת גבעתי דגלה בשיטת הפלמ"ח, ועל כן הוסבר לכל חייל מהו התפקיד ומהו הייעוד. בין מפקדים וחיילים היה המרחק קטן. ואז ראינו אותו. הוא עמד מרחוק, וסקר אותנו מרחוק. בגלל המרחק, לא ראינו את תווי פניו. הוא היה מוקף פמליה של קצינים מטה, לבושים במעילי-הסוואה רבי-רושם. הוא לא התקרב, כמוכר, ודא החליף עימנו מידה. זה היה מפקד-הגדוד שלנו. איש לא אמר לנו אז מיהו. רק לאחר מכן נודע לנו ששמו חיים לסקוב, ושהיה קצין בצבא הבריטי. היכרות זו היתה קצרה. מייד אחרי פעולת-נחשון נפרד לסקוב מחטיבת גבעתי, והגדוד עבר לידי קצין לא-בריטי בהחלט. צ"ה.

לסקוב: הגנרל כשובר-גלים

בגלל היכרות קצרה זו עקבתי אחרי הקאריירה של חיים לסקוב בעניין רב, גם אחרי שעזב את צה"ל. בצבא עלה לגדולה במהירות. אחרי הנסיון הבלתי-מוצלח להיקלט בחטיבת גבעתי, עבר לחטיבה 7, פיקד על כוח משוריין בקרב הרה"אסון על לטרון. לאחר מכן היה מפקד בית-הספר לקצינים, מפקד חיל-האוויר, מפקד קרבי במיבצע-סיני. למחרת המיבצע, כשהייד בן-גוריון מיהר להיפטר ממשו דיין, נתמנה לרמטכ"ל. בכל התקופה הזאת נודע לסקוב כקצין נוקשה, ישר, דבק בעקרונות. שמרן ובלתי-מתפשר. בצה"ל נפוצו עליו אנקדוטות ללא-ספור. כך, למשל, כאשר סייר בבסיס חיל-האוויר ולא מצא דבר להתלונן עליו, נטל כיסא, עלה עליו, העביר אצבע על הצד העליון של אחיל המנורה, מצא אבק והפליט: „אתם לעולם לא תהיו חיילים!“ **כך מעלותיו ומיגרותיו של לסקוב כגנרל כאשר קיבל לידיו את רשות-הנמלים.** זהו תפקיד עדין, מכיוון שבגמלים עובדת קבוצת פועלים היודעת את כוחה והמסוגלת להשתמש בו להשגת תנאי-עבודה טובים. בקיצור: תפקיד המחייב כישרון לטפל בבני-אדם, גמישות, פשרנות, דיפלומטיה.

צה"ל נולד באגף השמאלי של היישוב - אך הגנרלים שצמחו בו הולכים ימינה, ימינה, ימינה

צא את ידיו והגדיו בחיים הדמוקרטיים („אני ארכיח“), המתנגד בחריפות לזכותם של עובדי דים להשתמש בכוחם כדי להגיע לרמת-מחיה גבוהה יותר („הכרנים“), המעדיף את העולם הפגור של הצבא, בו כל העקרונות ברורים וי קבועים וכל אדם יודע בדיוק מהו מקומו.

חזרה לימי הביניים

חיים לסקוב הוא, כמוכן, חניך הצבא הבריטי, למרות שהוא צבר וחניך בית-הספר הריאלי בחיפה.

לסקוב, לעומת זאת, דבק בעקרונותיו, בבחינת ייקוב הדיו את ההר. לא היו אצלו חכמות. היתה לו תפיסה סוציאליט קבועה, ולפיה הגיע לפועלים כך וכך, ולא יותר. איש מהר רכש את איבתם, ונמלי ישראל הוצפו גליי גלים של סיכסוכים, שלא שככו עד היום. בינתיים חזר לסקוב לטפל בצבא, כאומבוסמן — תפקיד מתאים מאוד למעלותיו. הוא לא נכנס לחיים הפור ליטיים. אולם מדי פעם נפוצות שמועות שהוא עומד להתקשר עם הרשימה הממלכתית — מיפלגה שהיא ריי אקציונית קיצונית ולאומנית קיצונית. **בסך הכל, תמונה כימעט קלאסית של קצין מיקצועי, לפי הרגם האירופי: אדם שאינו מרי**